

ДОКЛАД
ОТ ИЗСЛЕДВАНЕ
ПО ПРОЕКТ
„РАЗВИТИЕ НА ПРЯКАТА ДЕМОКРАЦИЯ В
ОБЩИНА КРЕСНА“

Възложител: Сдружение „Нов избор“
Изпълнител: „Форум за устойчиво развитие ФОКУС“

Процедура BG05SFOP001-2.009 от Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-2.009-0015-C01.

Съдържание

1. МЕТОДИЧЕСКО ОПИСАНИЕ:	3
1.1. Цел и задачи:	3
1.2. Предмет:	3
1.3. Обект:	3
1.4. Време на провеждане:	4
1.5. Метод на регистрацията:	4
1.6. Методика на извадката:	4
1.7. Обем на извадката:	4
2. СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ЛИЦА В ПРЕДСТАВИТЕЛНОТО ПРОУЧВАНЕ	5
3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРЕДСТАВИТЕЛНОТО СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ СРЕД ЖИТЕЛИТЕ НА ОБЩИНА КРЕСНА.....	6
3.1. Обща оценка за състоянието на общината. Основни проблеми според жителите на общината.....	6
3.2. Оценка на жителите за управлението на общината и за предлаганите от общината услуги ...	8
3.3. Интерес на жителите към общинските дела и нагласи за участие в обсъждането и решаването на общински проблеми.....	14
4. ФОКУС ГРУПА по проект „Пряката демокрация в община Кресна“ в КРЕСНА.....	20
4.1. Методология - фокус група	20
4.2. Предимства и недостатъци на фокус групите.....	20
4.3. Фокус група по проект „Развитие на пряката демокрация в Кресна“	21
5. ОБОБЩЕНИЕ	23
6. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	25
ПРИЛОЖЕНИЕ. Анкетна карта	28

1. МЕТОДИЧЕСКО ОПИСАНИЕ:

1.1. Цел и задачи:

- Цел:

Провеждане на представително социологическо проучване и фокус група за изследване на удовлетвореността на жителите на община Кресна от работата на местната власт (вкл. от достъпа и качеството на общински услуги и комуникацията с граждани) с формулиране на обобщения, изводи, оценки, и препоръки към субекта на управление за подобряване и усъвършенстване на дейността му

- Задачи:

А. Проучване на общественото мнение за удовлетвореността на населението от достъпа и качеството на местни услуги чрез представително за общината проучване

Б. Проучване на нагласите на местната администрация и НПО към проблемите на общината и диалог чрез фокус група

В. Формулиране на теоретични обобщения и практически изводи

Г. Формиране на препоръки, свързани с:

- подобряване на диалога и комуникацията между гражданите и местната власт;
- премахване на бюрократичния подход в процеса на взаимодействие;
- по-голяма информираност, консултиране и по-добро обслужване на гражданите като се скъсява дистанцията между тях и управляващите.
- подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики, местно законодателство и административно обслужване

1.2. Предмет:

Мнението на пълнолетните жители на община Кресна за: качество на обслужване от администрацията, достъпа до услуги и тяхното качество, качество на водата, управление на отпадъците и екологична политика на общината; инфраструктурно развитие; здравеопазване, образование; заетост и развитие на икономиката и бизнес средата и мнението и нагласите на общинската администрация и НПО към проблемите на общината и диалог

Целта на проучването е да бъдат изследвани оценките и нагласите на населението в община Кресна относно:

- *оценка на администрацията,*
- *качество и достъп на/до услуги в сферата на инфраструктурата, здравеопазването, образованието, бизнес средата, пазара на труда.*
- *интерес на гражданите към общинските дела и участието във вземането на решения*

За изпълнението на целта са взети предвид 12-те принципа на добро управление и Плана за управление на община Кресна 2014-2020.

1.3. Обект:

Пълнолетните жители на община Кресна/ представители на НПО и местната администрация.

1.4. Време на провеждане:

Изследването е проведено в периода от **18.03.2019 - до 30.06.2019г.**

Работата на терен е извършена от обучени предварително анкетьори от община Кресна

1.5. Метод на регистрация:

Пряко стандартизирано интервю/анкета «лице-в-лице» в дома на респондента за представителното проучване/ фокус-група.

В Методиката на регистрацията е заложена връзката на 12-те принципа на добро управление с идентифицирането на проблемите, нуждите и очакванията на местната общност, както и дефинирането на бъдещи приоритети за развитие.

Предназначението на избраните индикатори в социологическото проучване на населението на община Кресна е поставянето на гражданите в центъра на институциите и процесите чрез:

- Подобряване на качеството на услугите;
- Повишаване на ефективността на администрацията/доставчика на обществена услуга;
- Принос към развитие, дизайн и предложение за нови обществени услуги (особено социални)
- Повишаване на прозрачността на администрацията и процеса на вземане на решения;
- Спазване на правни изисквания и правила;
- Подобряване на доброто управление (като цяло);
- Подобряване на дизайна, съдържанието и изпълнението на обществени услуги;
- Подобряване на достъпа до процеса на планиране и вземане на решения;
- Засилване на активното участие на граждани в мониторинга, контрола и подобрението на публичните услуги;
- Подобряване на достъпа до информацията, която не е класифицирана;
- Подобряване на прозрачността на решенията и изпълнението на политики (вкл. социални)

1.6. Методика на извадката: Случайна гнездова извадка.

1.7. Обем на извадката: 1000 пълнолетни лица, жители на община Кресна.

2. СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ЛИЦА В ПРЕДСТАВИТЕЛНОТО ПРОУЧВАНЕ

Социално-демографските характеристики по пол, възраст, образование и населено място напълно съответстват на генералната съвкупност- жителите на общината, което ни дава основание за представителност на проведеното проучване.

Сравнение
на статистически данни за населението на община Кресна по пол, възраст, образование и населено място, и данни от проведеното изследване (1000 лица*)

	Община Кресна	Изследване, 1000 лица
Пол		
Мъже	51,2	51,0
Жени	48,8	49,0
Общо	100,0	100,0
Възраст		
18-30	12,7	13,0
31-60	49,9	50,0
60+	37,5	37,0
Общо	100,0	100,0
Образование		
Висше	8,8	9,0
Средно	53,0	53,0
По-ниско	38,1	38,0
Общо	100,0	100,0
Населено място		
Кресна	62,0	61,3
Горна Брезница	12,0	12,0
Долна Градешница	12,0	12,0
Ощавя	1,0	1,1
Сливница	12,0	12,4
Стара Кресна	1,0	1,2
Общо	100,0	100,0

*Данните от изследването са претеглени по пол, възраст и образование.

Работещи са 45% от анкетираните, учещи - 2%, безработни - 14%, пенсионери - 36%, домакини - 1% , друго – 2%.

Разпределението на жителите показва, че над 87% от тях живеят в общината повече от 20 години. Между 11 и 20 години са живели 8% от участниците в анкетата, между 6 и 10г. – 2%, между 3 и 5г. също 2%, а под 1 година – под 1%.

Според личния доход разпределението е: до 200 лв. - 16%, до 400 – 35%, до 600 - 34%, до 800 – 7% до 1000 - 5 % и над 1000- 2%. Самоопределилите се като роми са 6,5%, като българи - 93% и като турци 0,2%.

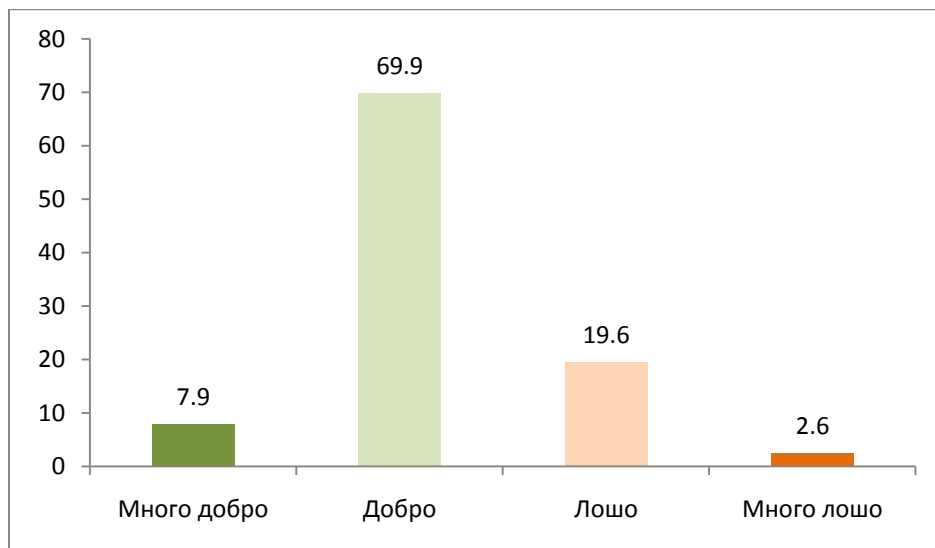
3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРЕДСТАВИТЕЛНОТО СОЦИОЛОГИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ СРЕД ЖИТЕЛИТЕ НА ОБЩИНА КРЕСНА

Въпросите от анкетата са формулирани в три блока въпроси, освен социално-демографския блок:

- Обща оценка за състоянието на общината и проблемите и
 - Оценка за управлението на общината и предлаганите услуги
 - Интереси на гражданите към общинските дела и нагласи за гражданско участие
- По-долу ще анализираме последователно всеки от тях.

3.1. Обща оценка за състоянието на общината. Основни проблеми според жителите на общината.

Как оценявате общото състояние на селището, в което живеете?

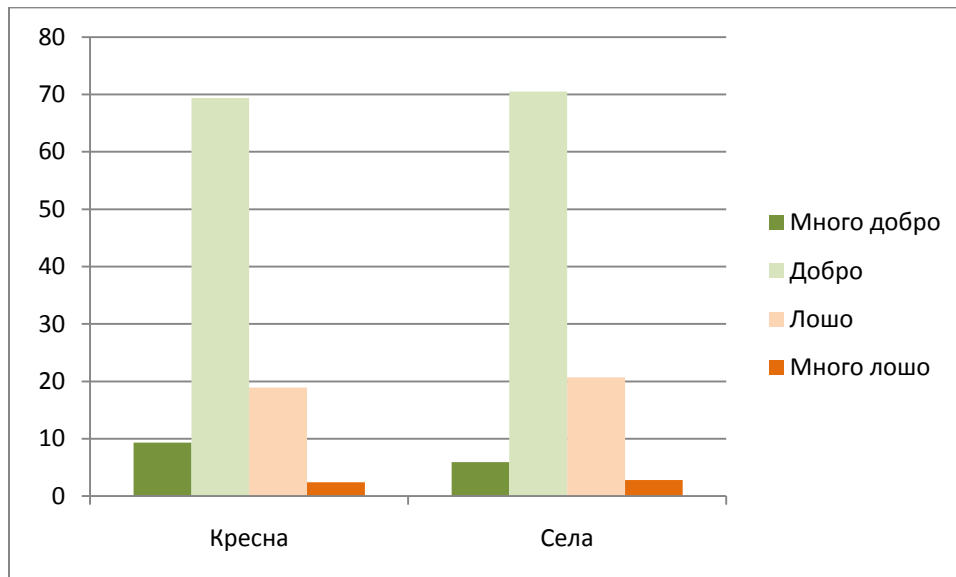

Седем от десет анкетирани оценяват като добро състоянието на селището си. Почти 8% като много добро, а почти 20%, тоест всеки пети - като лошо. Само 2,6% са на мнение, че състоянието е много лошо.

Няма значима разлика в оценките «добро състояние» между жителите на града и на селата.

В града обаче оценките «много добро» са повече, а оценките «много лошо» – по малко. В селата обратно - оценките «много добро» са сравнително по-малко, а «много лошо» - и «лошо», повече. Това показва необходимостта от догонващо развитие за селата, за да достигнат стандартите на града.

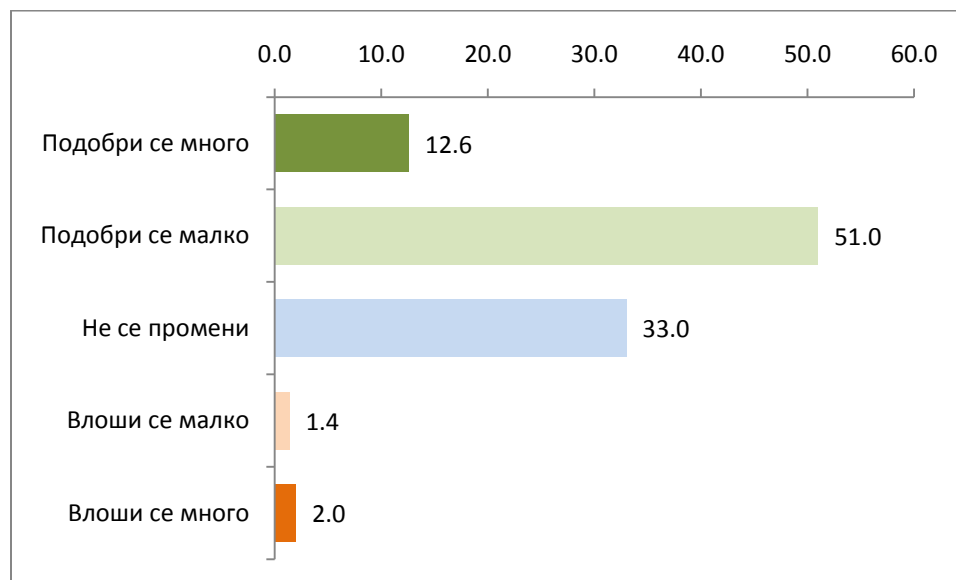
**Как оценявате общото състояние на селището, в което живеете?
Разпределение според населеното място**

Според половината анкетирани състоянието на населеното място, в което живеят, малко се е подобрило. Много се е подобрило, отговарят 12%, а всеки трети, смята, че няма промяна. 1% са на мнение, че се е влошило ламко, на 2%, че много се е влошило.

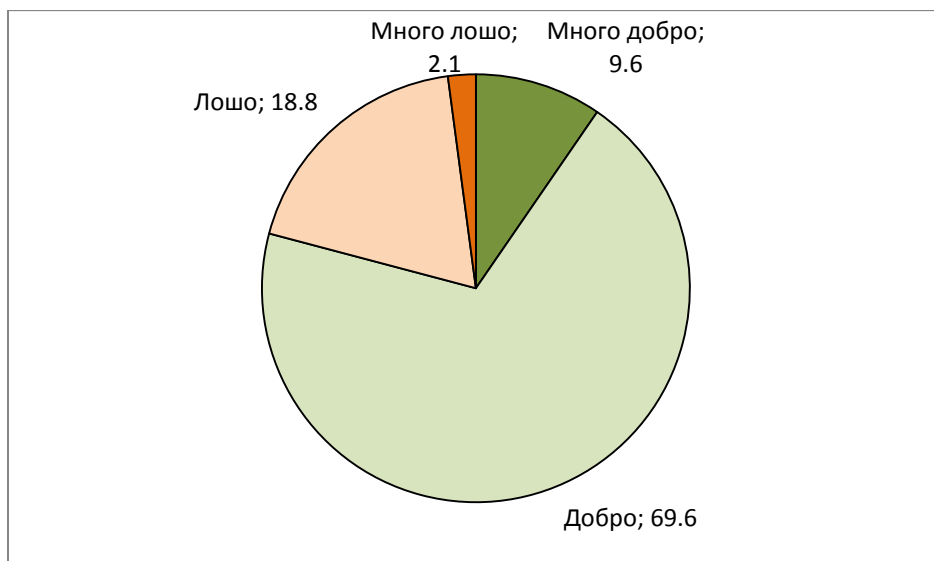
С други думи – мнозинството е на мнение, че промяната е към добро, а преобладаващото малцинство, че няма промяна.

Промени ли се общото състояние на Вашето селище през последните 2-3 години?

Общото състояние на общината се оценява като добро от 70% от участниците в анкетата, като много добро от 10%, като лошо от 18% и като много лошо – от 2%.

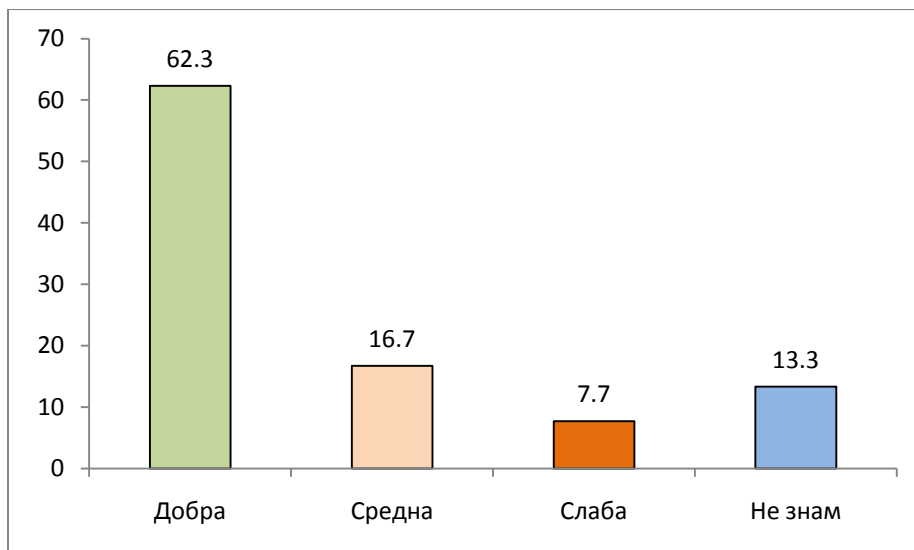
Как оценявате общото състояние на община Кресна сега?

3.2. Оценка на жителите за управлението на общината и за предлаганите от общината услуги

Работата на кмета се оценява като добра от 62% от запитаните. Средна оценка му дават почти 17%, а слаба – 8%. 13% са дали мнение «не знам».

Каква е оценката Ви за работата на кмета на община Кресна?

Относно тревогите на жителите: според половината от отговорилите на отворения въпрос най-големият проблем на общината е инфраструктурата, а втори по значимост (според една трета) – безработицата.

Загрижеността за младите хора, децата и здравеопазването, за финансовите и икономическите проблеми, за чистотата, демографските и социалните проблеми се нареждат по-ниско в класацията.

Вероятната причина за това, че инфраструктурните проблеми излизат преди останалите, е общата приоритизация в национален мащаб, при която строежът на магистрали беше изведен като приоритет.

Предположението е, че до-добрата инфраструктура ще реши останалите проблеми. Може би е време за преориентация към хората...

Кои са най-големите проблеми на община Кресна, които Ви тревожат най-много и трябва да се решат възможно най-бързо?*

*Сумата от процентите не е 100, защото са посочвани повече от един отговор.

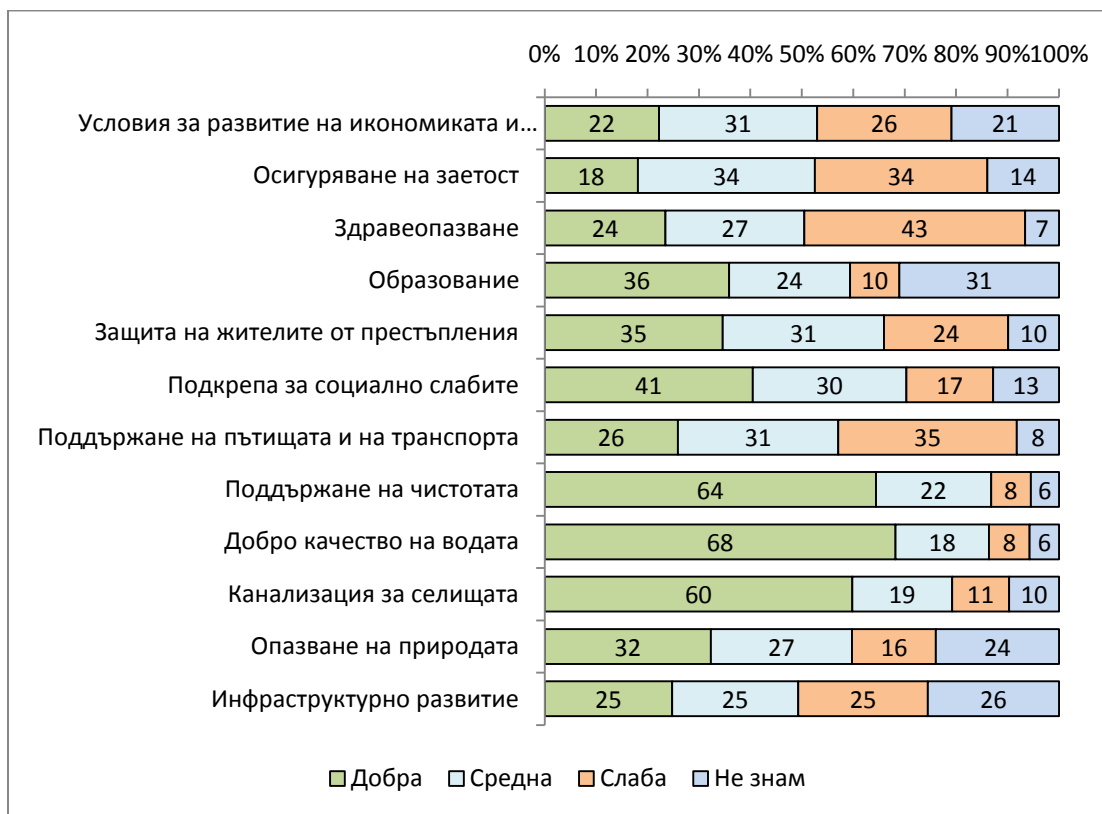
Що се отнася до конкретните оценки за работата на сегашното управление – най-висока е оценката за качеството на водата в общината, следват я поддържането на чистотата и канализацията – всички те са с над 60% добри оценки.

Подкрепата за социално слабите, образованието, както и защитата на жителите от престъпления и опазването на природата събират добри оценки сред 30-40% от анкетираните.

С най-много слаби оценки е здравеопазването - 43%, следвано от поддържането на пътища и транспорта – 35% и осигуряването на заетост- 34%.

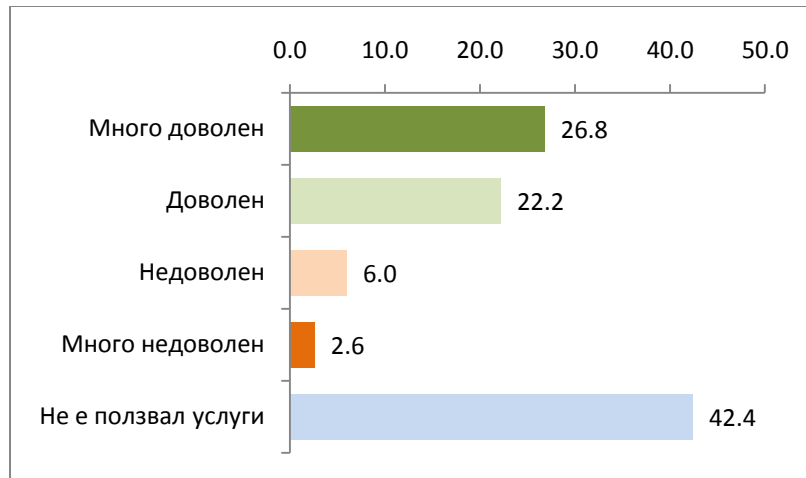
Защитата на жителите от престъпления, условията за развитие на икономиката и бизнеса, и инфраструктурното развитие събират лоша оценка сред една четвърт от анкетираните.

Каква е оценката Ви за работата на сегашното управление на общината по следните проблеми?

Учудващо е, че 42% от запитаните отговарят, че не са ползвали услуги от общината. 27% са много доволни, а 22% - доволни от общинските услуги. Недоволните са 6%, а много недоволните – почти 3%.

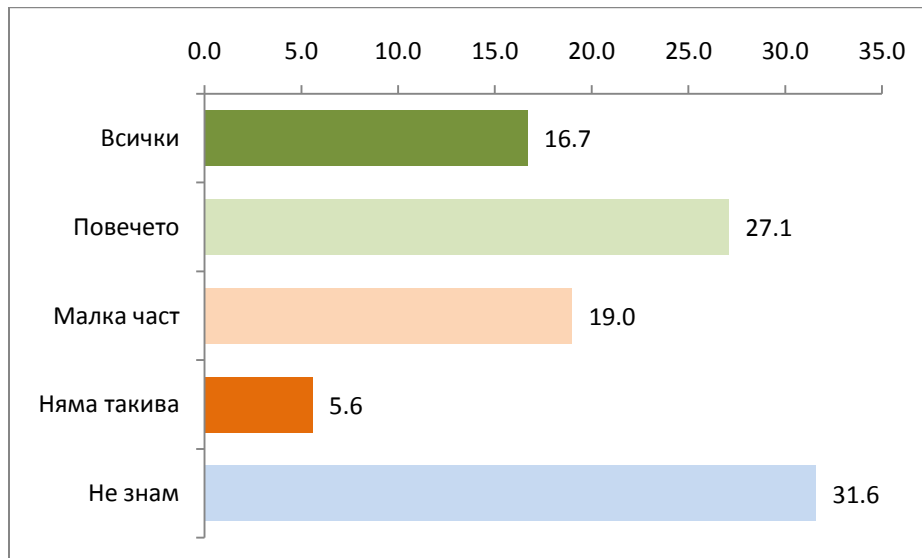
Доколко сте доволни от обслужването в общината?

Една трета от участниците в анкетата не знаят каква част от служителите в общината са добре подготвени.

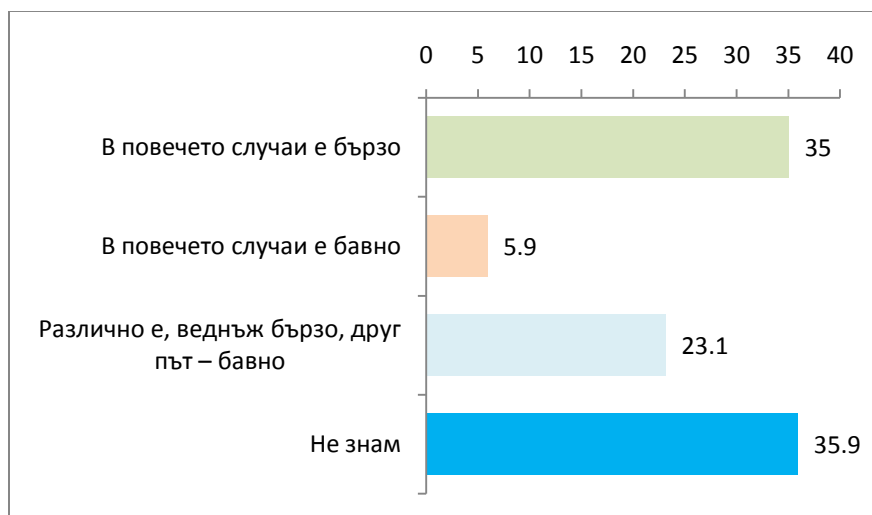
27% смятат, че такива са повечето служители, а 19%, че малка част от тях са квалифицирани. На мнение, че изобщо няма подготвени и квалифицирани служители са 6%, а че всички са такива- 17%.

Каква част от служителите в общината са квалифицирани и добре подготвени за работата си?

Относно бързината на обслужване – по равно са разпределени тези, които „не знаят“, и тези, които смятат че обслужването е „бързо“ - съответно 36% и 35%. „Различно е, един път бързо, друг път бавно“ - така смятат 23%, а „в повечето случаи е бавно“ – 6% от запитаните.

Какво е мнението Ви за бързината, с която става обслужването в общината?

Социални услуги и помощи искат да получават една трета от отговорилите на отворения въпрос, а работа – всеки пети. Респондентите очакват също онлайн услуги, здравни услуги, добра администрация, туристически и инфраструктурни услуги.

Има ли услуги, които бихте искали да получавате от общината, но които тя не предлага сега?*

*Сумата от процентите не е 100, защото са посочвани повече от един отговор.

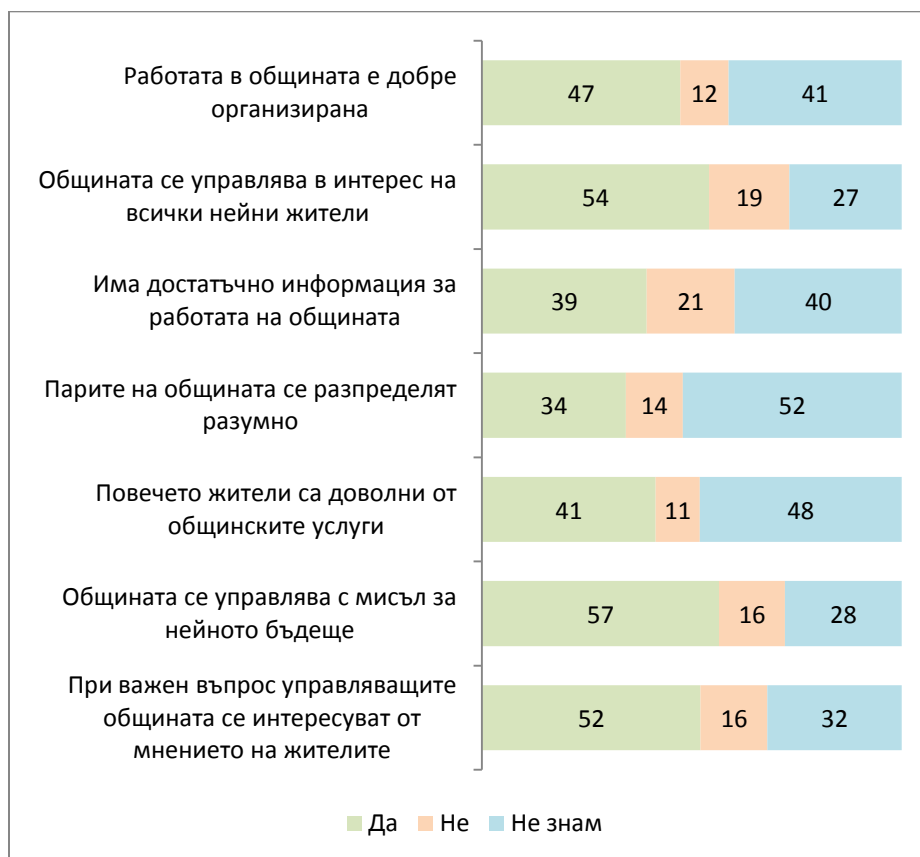
Всеки втори участник в анкетата споделя мнението, че общината се управлява в интерес на всички нейни жители и с мисъл за бъдещето, както и че общината се интересува от мнението на жителите.

Работата в общината е добре организирана – така смятат 47% ат анкетираните. Според 41% повечето жители са доволни от обшинските услуги, а според 39% - има достатъчно информация за работата на общината.

Според 21% обаче – няма достатъчно информация за работата на общината, а според 19% не не вярно, че общината се управлява в интерес на нейните жители. По 16% са тези, които споделят, че не се управлява с мисъл за бъдещето и че общината не се интересува от мнението на жителите.

14% отговарят, че парите на общината не се разпределят разумно, за разлика от тях- 34% смятат, че парите се управляват разумно. 12% са на мнение, че работата в общината не е добре организирана.

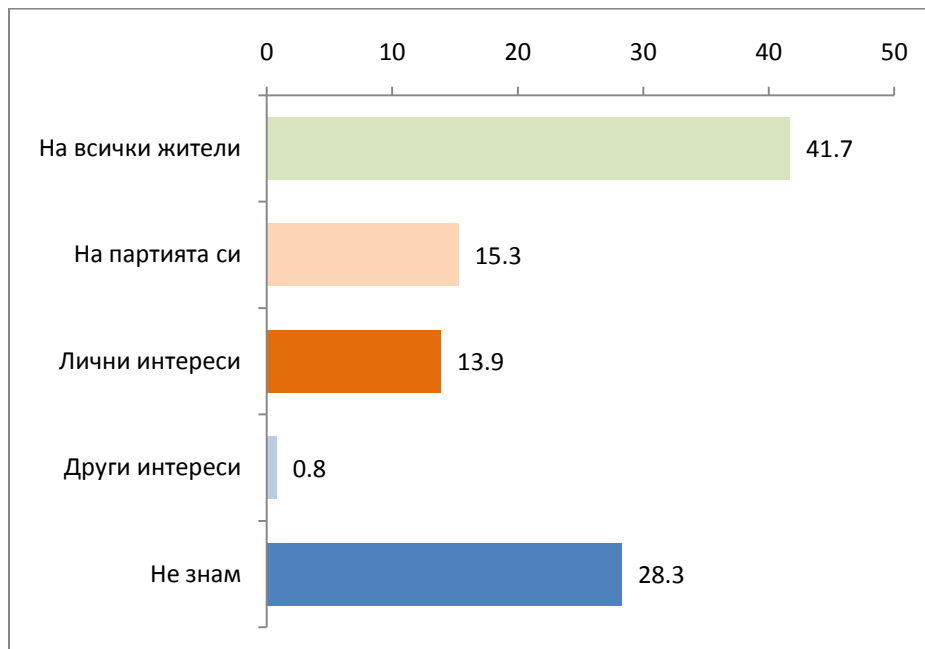
Мнение за начина, по който се управлява община Кресна

Четириима от десет анкетирани – 41%, смятат, че управляващите общината се ръководят от интересите на всички жители, докато 15%, че те се водят от интересите на

партията си, а 14% - че водещи са личните им интереси. Голям е процентът на не можещите да преценят – почти 30%.

Според Вас, най-често от какви интереси се ръководят управляващите общината, когато взимат решения?

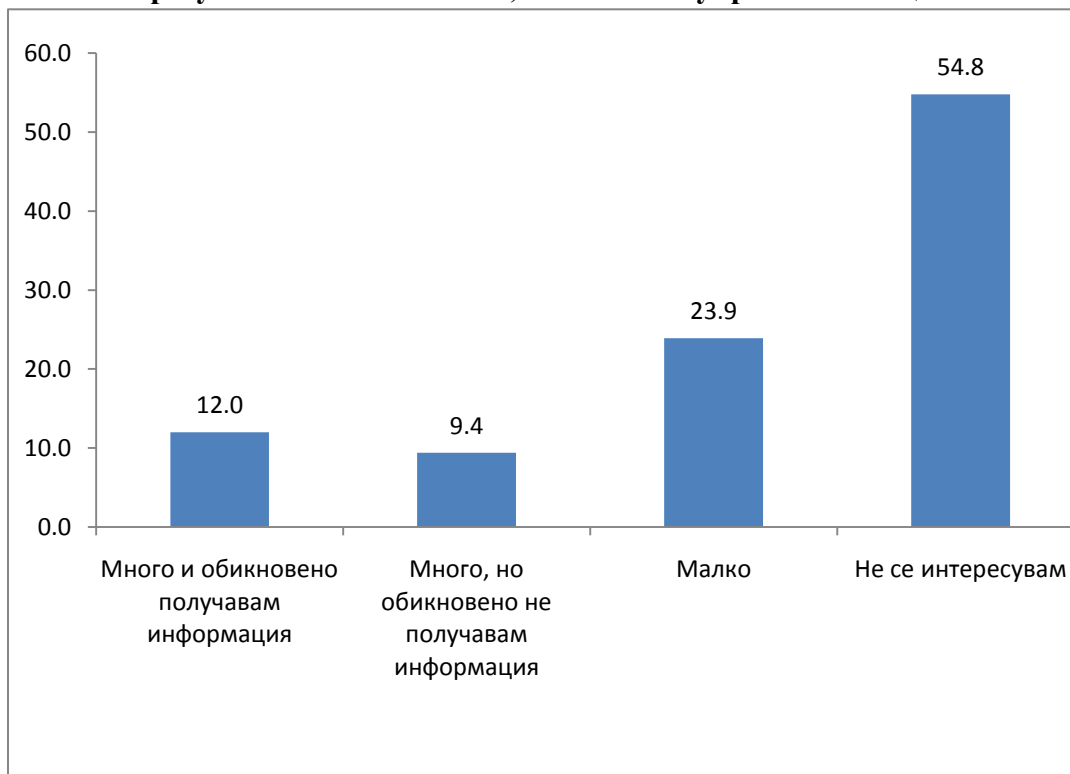
3.3. Интерес на жителите към общинските дела и нагласи за участие в обсъждането и решаването на общински проблеми.

Половината анкетирувани – 55%, не се интересуват от начина, по който се управлява общината.

Всеки четвърти се интересува малко, само при някакъв специален случай.

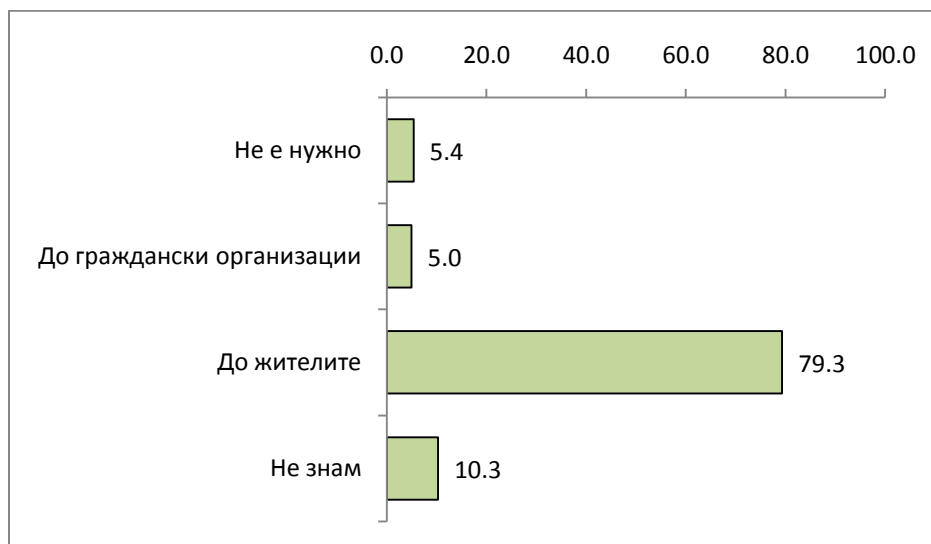
Само 9% се интересуват много, но не получават информация, а 12% се интересуват много и обикновено получават информация.

Интересувате ли се от начина, по който се управлява общината?

Осем от 10 запитани декларират, че е необходимо когато се взема важно решение за общината, управляващите да се допитват до мнението на жителите. Този резултат категорично потвърждава желанието на гражданите за пряка демокрация на местно ниво.

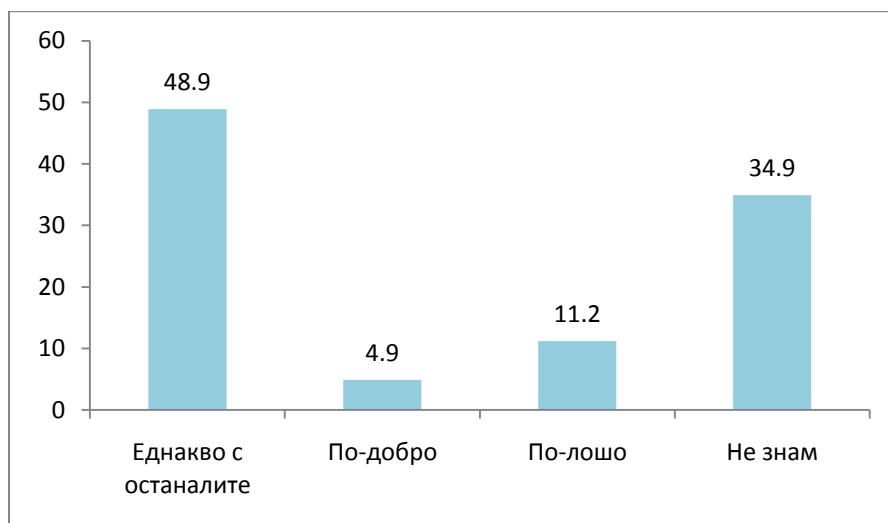
Когато се взема важно решение за общината, нужно ли е управляващите да се допитват до мнението на жителите?

По 5% са отговорили, че не е нужно, или че е необходимо да се вземе мнението на граждански организации. 10% не знаят дали е необходимо.

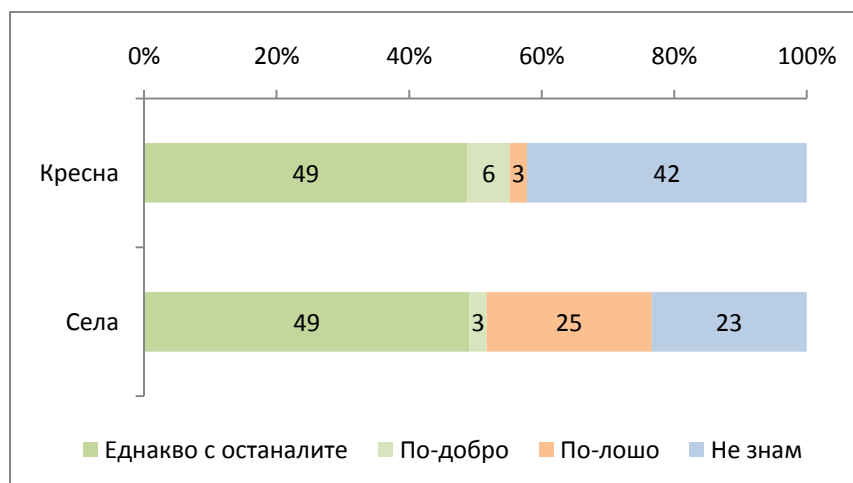
Всеки втори споделя мнението, че отношението на общинската власт към неговото селище е еднакво, в сравнение с отношението към останалите селища в общината. 11% - че е по-лошо, а 5%, че е по-добро. Всеки трети не може да прецени.

Какво е отношението на общинската власт към Вашето селище в сравнение с отношението ѝ към останалите селища в общината?

Съпоставката на горните резултати с населеното място показва, че всеки четвърти в селата смята, че неговото населено място е пренебрегнато и отношението е по-лошо..

Какво е отношението на общинската власт към Вашето селище в сравнение с отношението ѝ към останалите селища в общината? Сравнение по населено място

Резултатите от допитването показват, че инфраструктурата се отчита като най-голям проблем, който трябва да бъде решен. Икономическите въпроси също събират голям

процент от мненията. Следват децата и младежите, чистотата и социалните въпроси, управлението на проекта, модернизацията на администрацията.

Проблеми в начина, по който се управлява общината*

*Сумата от процентите не е 100, защото са посочвани повече от един отговора.

Похвала общината заслужава във връзка с организирането на празниците, с управлението и администрацията, инфраструктурата, развитието на социалните услуги.

Появата на инфраструктурата и като предимство, и като недостатък показва, че общественото мнение е поляризирано в това отношение. Част от населението я вижда в положителна светлина, друга част – в отрицателна.

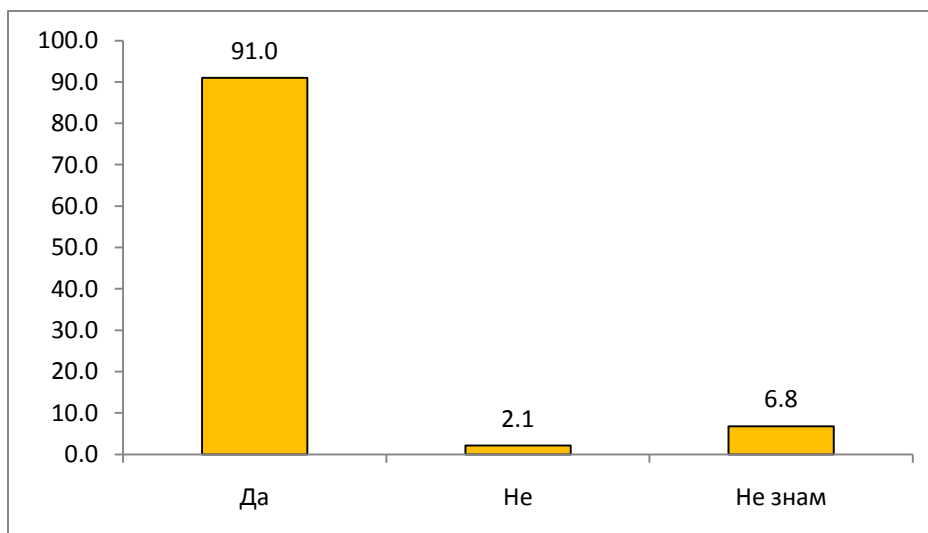
Има ли в управлението на общината нещо, което заслужава похвала и трябва да бъде запазено и развивано?

*Сумата от процентите не е 100, защото са посочвани повече от един отговор.

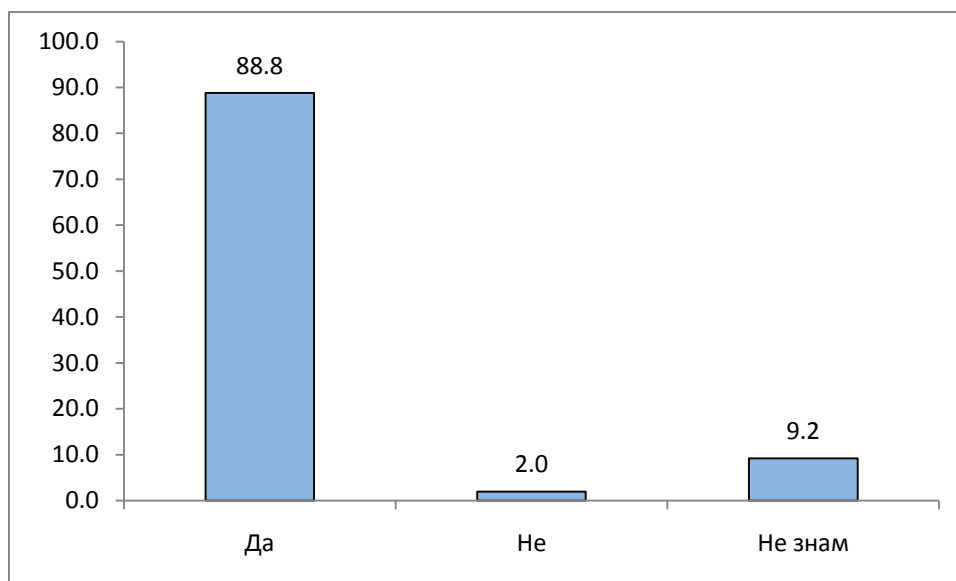
Ако трябва да изберем победител в борбата за консенсус по местен проблем, това е запазването на самостоятелността на ВиК Кресна след Общото събрание на населението през 2016г. 91% одобряват запазването, срещу 2% отговорили с «не».

Одобрявате ли запазването на самостоятелността на ВиК Кресна след Общото събрание на населението, проведено се през 2016г. и запазването на най-ниската цена на водата?

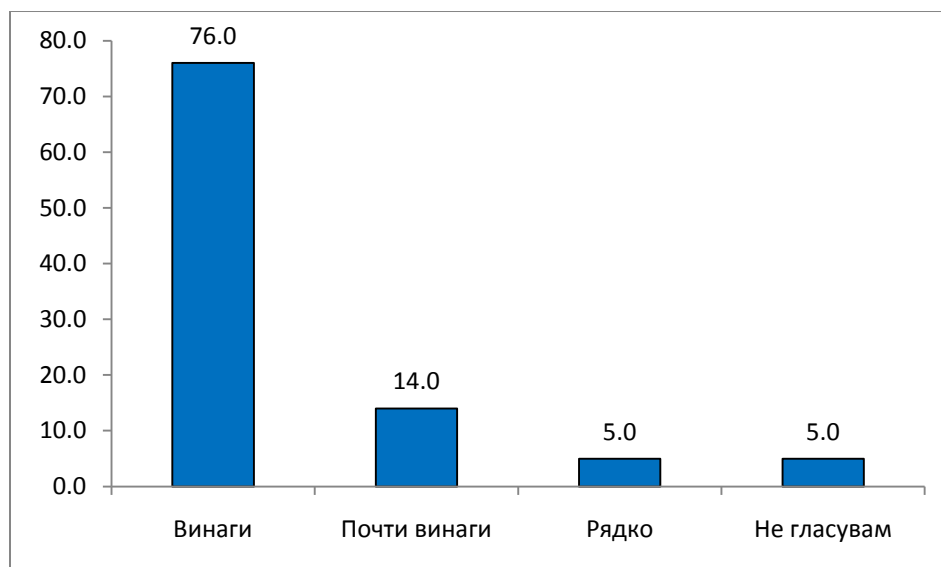
На този фон е естествено, че 89% одобряват провеждането на Общи събрания на населението като форма на пряка демокрация, срещу 2%, които не одобряват и 9%, които не знаят.

Одобрявате ли провеждането на Общи събрания на населението като форма на пряка демокрация?

Три четвърти от участниците в анкетата отговарят, че винаги гласуват при избори за кмет и за общински съветници, което заедно с другите резултати от анкетата, показва висока гражданска активност. Само 5% твърдят, че не гласуват, 14% - че почти винаги гласуват, а 5% - рядко.

Гласувате ли при избори за кмет и за общински съветници на община Кресна?

4. ФОКУС ГРУПА по проект „Пряката демокрация в община Кресна“ в КРЕСНА

4.1. Методология - фокус група

Фокус групата представлява малко на брой хора, водени от обучен модератор (водещ) в еднократна дискусия, съсредоточена върху конкретна тема. Въпросите могат да се изследват доста задълбочено. Българските общини имат положителен опит с фокус групите, насочени към определяне на предпочитанията и гледните точки на гражданите относно обществените политики.

Фокус групите, заедно с гражданските групи, които могат да достигнат до 500-1000д., се използват за оценка на реакцията спрямо конкретни предложения, за оценка на предоставянето на местна или специфична за даден сектор услуга и за разработване на виждания за бъдещите приоритети, потребности и цели.

Консултативната обществена ангажираност чрез фокус групи предоставя на формулиращите политиките и на вземащите решенията много по-богат обем от данни относно обществените отношения и ценности и предлага възможности за по-пълно изследване защо хората се чувстват по определен начин, като осигурява също така време за разработване на идеи, варианти и приоритети заедно с обществеността.

За общинските и за държавните служители натрупаният опит осигурява възможности за споделяне и развитие на техните виждания помежду им и пряко с експертите и вземащите решенията¹.

Фокус групите са полезен начин да се разбере какво мислят за предложенията конкретни групи от хора.

Консултациите на основата на фокус групи: Дават възможност за добре дефинирани и структурирани дискусии, при които бързо може да се събере много информация, но качеството на информацията може да бъде ниско. Подготовката и последващият контрол на процедурата отнемат време.

4.2. Предимства и недостатъци на фокус групите

Предимства на фокус групите:

Дават възможност добре да се определи целта и да се проведе структурирана дискусия.

¹See UK National Consumer Council (2008) Deliberative Public Engagement - Nine Principles at http://www.involve.org.uk/nine_principles/

- Целевото набиране на участници може да допринесе за включването на групи, които в противен случай биха били изключени.
- Могат да се възложат на външна организация.
- Могат да допринесат за засилване на чувството на съпричастност по отношение на въпросите чрез участие.
- Възможна е анонимност, ако се използват външни модератори.
- Може да се комбинират с други методи, например групи за допитвания до бизнеса, за да се задълбочи разбирането на въпроса.
- Може да се използват за оценка на комплексни регулации, които трудно се измерват чрез група за допитвания или фокус група.

Недостатъци:

- Необходимо е внимателно да се подберат членовете на групата, за да се гарантира представителност.
- Необучените модератори може да не уловят точно ответната реакция.
- Неясните или объркани цели могат да доведат до ниско качество на резултатите.
- Риск от тенденциозни заключения или противоречиви послания, ако се допусне групата да се отклони или да се повлияе от отделни членове.
- Оценката и писането на докладите отнема време.
- Възможно е да бъдат събрани гледни точки или оплаквания без да бъдат дадени реални препоръки за това какво би могло да се направи, за да се реши

4.3. Фокус група по проект „Развитие на пряката демокрация в Кресна“

Фокус групата беше проведена в Кресна на 7.06.2019г.

Участваха представители на общинската администрация, НПО и граждани- общо 10 участника (Вж. Списък).

Модератор – гл.ас.д-р Вяра Ганчева, председател на ФУР «Фокус».

Бяха разисквани теми, свързани с отворените въпроси от въпросника, засягащи проблемите на общината, управлението и услугите, постижения, предложения, отношение към създаването на Консултативна комисия и Бюро за съвети и информиране на гражданите. По-долу са резюмирани най-важните акценти от фокус групата.

Кои са трите най-големи проблема на община Кресна?

- Една от участничките заяви, че с и без предупреждение спира водата в определени места. Това твърдение бе оспорено от други участници.
- Безработицата като цяло е проблем. Необходимо е да се намери инвеститор, за да се реши проблема. По този въпрос имаше консенсус.
- Липсват предприемачи, въпреки че има обучение по предприемачество в туризма в училището. Например, има минерални води, които трябва да се използват. Има консенсус по въпроса в групата.

- Малко деца има, младите бягат в чужбина или в София.
- Туризмът не е развит достатъчно, има рафтинг/екстремн по Струма, но трябва да се разширят възможностите и да се използват за бизнес развитие.

Услуги, които общината да развие

- Възможности за екопроизводство на земеделска продукция,
- Добре още да се развият екотуризма, приключенския, екстремн туризъм културен туризъм
- Да се оправят пътищата
- Отношението към строежа на магистралата е противоречиво, важен е въпросът откъде ще мине. Няма консенсус в групата.
- Проблем са здравните услуги, необходими са повече лекари, денонощна аптека. Има консенсус.
- Транспортът трябва да бъде подобрен - има проблем с междуградските връзки. Налице е общо съгласие в групата по проблема..

Относно начина на управление на общината

- Участниците смятат, че е важно да ги питат по важни въпроси и че е важно да има пряка демокрация. Има консенсус в групата.
- Има проблем с кучетата по улиците.

Постижения на общината

- Социалните услуги са добре развити – центрове, услуги за деца, хора с увреждания, патронажна грижа. Има консенсус в групата.
- Земеделието е добре развито, но е затруднен достъпа до пазарите и реализацията на продукцията. Има съгласие по въпроса.
- Спортът е добре развит, да се инвестира повече и в културата, и в спорта

Предложения

- Да има мобилни екипи, които да лекуват хората по домовете, напр. мобилна линейка
- Да има лаборатория за изследвания, денонощна аптека, повече медицински персонал
- Да има велоалеи, може да се развие вело-туризъм
- Да има младежки център, да се правят повече неща за младежта
- Да се стимулира дейността на доброволците – напр. да се използва потенциала на тези към БЧК.

Трябва ли да има местен омбудсман, Бюра за съвети и информация на гражданите?

- Да, но да има и възможност за анонимност, защото хората се притесняват
 - Да е непознат, външен експерт, който да не е подчинен на кмета, да е независим
 - Да се създаде младежка организация
 - Да се търси консенсус по всички спорни въпроси
 - Да има обучение по предприемачество, бизнес, да има съвети и информация в тази насока
 - Да има виртуална приемна, или виртуално пространство, в което човек да получава съвети и информация
 - Да се издирят и издигнат лидери на промяната, предприемачи, които да инициират промени на местно ниво
- Извод: Общото впечатление е, че има желание за различни форми на пряка демокрация, но очакването е те да бъдат инициирани отгоре надолу.

5. ОБОБЩЕНИЕ

По отношение на общата оценка за състоянието на общината и проблемите и:

- Седем от десет анкетирани оценяват като добро състоянието на селището, в което живеят. Почти 8% като много добро, а почти 20%, тоест всеки пети - като лошо. Само 2,6% са на мнение, че състоянието е много лошо.
- В града оценките «много добро» са повече, а оценките «много лошо» – по малко. В селата обратно - оценките «много добро» са сравнително по-малко, а «много лошо» - и «лошо», повече. Това показва необходимостта от догонващо развитие за селата, за да достигнат стандартите на града.
- Според половината анкетирани състоянието на населеното място, в което живеят, малко се е подобрило. Много се е подобрило, отговарят 12%, а всеки трети, смята, че няма промяна. 1% са на мнение, че се е влошило ламко, на 2%, че много се е влошило. С други думи – мнозинството е на мнение, че промяната е към добро, а преобладаващото малцинство, че няма промяна
- Общото състояние на общината се оценява като добро от 70% от участниците в анкетата, като много добро от 10%, като лошо от 18% и като много лошо – от 2%.

По отношение на оценката на жителите за управлението на общината и за предлаганите от общината услуги:

- Работата на кмета се оценява като добра от 62% от запитаните. Средна оценка му дават почти 17%, а слаба – 8%. 13% са дали мнение «не знам».
- Относно тревогите на жителите: според половината от отговорилите на отворения въпрос най-големият проблем на общината е инфраструктурата, а втори по

значимост (според една трета) – безработицата. Загрижеността за младите хора, децата и здравеопазването, за финансовите и икономическите проблеми, за чистотата, демографските и социалните проблеми се нареждат по-ниско в класацията

- Що се отнася до конкретните оценки за работата на сегашното управление – най-висока е оценката за качеството на водата в общината, следват я поддържането на чистотата и канализацията – всички те са с над 60% добри оценки.

- Подкрепата за социално слабите, образованието, както и защитата на жителите от престъпления и опазването на природата събират добри оценки сред 30-40% от анкетираните.

- С най-много слаби оценки е здравеопазването - 43%, следвано от поддържането на пътища и транспорта – 35% и осигуряването на заетост- 34%.

- Защитата на жителите от престъпления, условията за развитие на икономиката и бизнеса, и инфраструктурното развитие събират лоша оценка сред една четвърт от анкетираните.

- Учудващо е, че 42% от запитаните отговарят, че не са ползвали услуги от общината. 27% са много доволни, а 22% - доволни от общинските услуги. Недоволните са 6%, а много недоволните – почти 3%.

- Една трета от участниците в анкетата не знаят каква част от служителите в общината са добре подготвени.

- 27% смятат, че такива са повечето служители, а 19%, че малка част от тях са квалифицирани. На мнение, че изобщо няма подготвени и квалифицирани служители са 6%, а че всички са такива- 17%.

- Относно бързината на обслужване – по равно са разпределени тези, които „не знаят“, и тези, които смятат че обслужването е „бързо“ - съответно 36% и 35%. „Различно е, един път бързо, друг път бавно“ - така смятат 23%, а „в повечето случаи е бавно“ – 6% от запитаните.

- Четирима от десет анкетиранни – 41%, смятат, че управляващите общината се ръководят от интересите на всички жители, докато 15%, че те се водят от интересите на партията си, а 14% - че водещи са личните им интереси. Голям е процентът на не можещите да преценят – почти 30%.

По отношение на интереса на жителите към общинските дела и нагласи за участие в обсъждането и решаването на общински проблеми:

- Половината анкетиранни – 55%, не се интересуват от начина, по който се управлява общината. Всеки четвърти се интересува малко, само при някакъв специален случай. Само 9% се интересуват много, но не получават информация, а 12% се интересуват много и обикновено получават информация

- Осем от 10 запитани декларират, че е необходимо когато се взема важно решение за общината, управляващите да се допитват до мнението на жителите. Този резултат категорично потвърждава желанието на гражданите за пряка демокрация на местно ниво. По 5% са отговорили, че не е нужно, или че е необходимо да се вземе мнението на граждански организации. 10% не знаят дали е необходимо

- Всеки втори споделя мнението, че отношението на общинската власт към неговото селище е еднакво, в сравнение с отношението към останалите селища в общината. 11% - че е по-лошо, а 5%, че е по добро. Всеки трети не може да прецени.
- Съпоставката на горните резултати с населеното място показва, че всеки четвърти в селата смята, че неговото населено място е пренебрегнато и отношението е по-лошо..
- Резултатите от допитването показват, че инфраструктурата се отчита като най-голям проблем, който трябва да бъде решен. Икономическите въпроси също събират голям процент от мненията. Следват децата и младежите, чистотата и социалните въпроси, управлението на проекта, модернизацията на администрацията.
- Похвала общината заслужава във връзка с организирането на празниците, с управлението и администрацията, инфраструктурата, развитието на социалните услуги.
- Появата на инфраструктурата и като предимство, и като недостатък показва, че общественото мнение е поляризирано в това отношение. Част от населението я вижда в положителна светлина, друга част – в отрицателна.
- Ако трябва да изберем победител в борбата за консенсус по местен проблем, това е запазването на самостоятелността на ВиК Кресна след Общото събрание на населението през 2016г. 91% одобряват запазването на самостоятелност, срещу 2% отговорили с «не».
- На този фон е естествено, че 89% одобряват провеждането на Общи събрания на населението като форма на пряка демокрация, срещу 2%, които не одобряват и 9%, които не знаят.
- Три четвърти от участниците в анкетата отговарят, че винаги гласуват при избори за кмет и за общински съветници, което заедно с другите резултати от анкетата, показва висока гражданска активност. Само 5% твърдят, че не гласуват, 14% - че почти винаги гласуват, а 5% - рядко.

6. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Обобщените резултати от представителното проучване и от фокус групата дават основание да се формулират следните препоръки, свързани с:

- *подобряването на диалога и комуникацията между гражданите и местната власт:*

Като основен извод от проучването се налага високото одобрение сред жителите на общината на всички форми на пряка демокрация. С най-голям приоритет е провеждането на Общи събрания/местни референдуми.

Осем от 10 анкетираните декларират, че е необходимо, когато се взема важно решение за общината, управляващите да се допитват до мнението на жителите, а

89% одобряват провеждането на Общи събрания на населението като форма на пряка демокрация.

Препоръчително е да се изследва допълнително гражданската потребност от други активни консултативни форми – Бюро за информиране и съвети на гражданите и Консултативна комисия, за да се отговори на обществените очаквания за демократичност, прозрачност и публичност на вземаните решения.

Има притеснения сред гражданите, които желаят анонимност при подаване на сигнали, желание за привличане на външни, независими експерти и т.н. Това е проблем, който трябва да бъде адресиран като се повишат доверието към местната власт и прозрачността на вземаните решения.

- *премахването на бюрократичния подход в процеса на взаимодействие:*

Половината анкетиращи – 55%, декларират, че не се интересуват от начина, по който се управлява общината. Всеки четвърти се интересува малко, само при някакъв специален случай, а 9% се интересуват много, но не получават информация. Интересите на тези 9% трябва да бъдат адресирани чрез различни канали, като общината се отвори комуникационно чрез виртуални приемни, Бюро за информиране и съветване на гражданите и т.н.

Препоръчително е събуждането на интереса на тези, които към момента на изследването твърдят, че не се интересуват от начина, по който се управлява общината. Овластяването на гражданите трябва да премине през всички стъпала на партньорството – от информация, през комуникация, консултация и участие във вземане на решения, свързани с общинските дела.

Четири от десет анкетиращи – 41%, смятат, че управляващите общината се ръководят от интересите на всички жители, докато 15%, че те се водят от интересите на партията си, а 14% - че водещи са личните им интереси. Голям е процентът на «не можещите да преценят» – почти 30%.

Следователно има почти 30%, които не смятат, че управляващите общината се ръководят от интересите на всички жители.

Препоръчително е да се предприемат стъпки, които да намалят този дял, както и да убедят «не можещите да преценят» – другите 30%, като се адресират конкретните проблеми на населените места и на хората в тях чрез разширяване на достъпа до планиране и избор на консенсусни решения, предложени от жителите.

Необходимо е да се поощрят жителите да дават предложения, да отправят конструктивни критики и да станат граждански предприемачи, като се стимулират добрите примери. Добре би било да се използва повече потенциала на младите хора и активните пенсионери, вкл. въвличането им в повече доброволчески дейности.

- *по-голямата информираност, консултиране и по-добро обслужване на гражданите като се скъсява дистанцията между тях и управляващите:*

Общото състояние на общината се оценява като добро от 70% от участниците в анкетата, като много добро от 10%, като лошо от 18% и като много лошо – от 2%. Трябва да се обърне внимание на обслужването в селата, защото една четвърт от живеещите там се чувстват пренебрегнати и дистанцирани от местните публични услуги.

Във фокус групата бяха направени интересни предложения за мобилни екипи, които да обикалят селата и да осигуряват здравни и други услуги. От подобрене се нуждаят и транспортните услуги, има потребност от денонощна аптека и повече здравни специалисти в общината.

Препоръчително е да има форум за постоянна обратна връзка с гражданите, за да се подобри дизайна на съществуващите публични услуги и за да се осигурят нововъзникващи потребности.

Необходимо е стимулиране на предприемчивостта сред гражданите, развитие на публично-частното партньорство и по-активно решаване на проблемите им, заедно с тях – напр. чрез гражданско бюджетиране, гражданско предприемачество, мониторинг на публичните услуги и т.н.

Общото впечатление от изследването в община Кресна е, че има желание за участие в различни форми на пряка демокрация, вкл. за създаване на Бюро за информация и съвети на гражданите и Консултативна комисия, но очакването е те да бъдат инициирани отгоре надолу.

ПРИЛОЖЕНИЕ. Анкетна карта

Уважаема госпожо / Уважаеми господине,

Фондация „Форум за устойчиво развитие „ Фокус” провежда между жителите на община Кресна социологическо проучване за проблемите и управлението на общината. Проучването е по проект „РАЗВИТИЕ НА ПРЯКАТА ДЕМОКРАЦИЯ В ОБЩИНА КРЕСНА” и договор с бенефициента - сдружение „Нов избор”. Интересува ни какво е Вашето мнение за развитието, състоянието и проблемите на общината и на селището, в което живеете, каква е ролята на жителите в управлението, каква е оценката Ви за работата на местната администрация. Вие можете да ни помогнете, като отделите част от времето си и отговорите на следващите въпроси. Разчитаме на Вашата доброжелателност и предварително Ви благодарим за съдействието.

Допитването е анонимно и събраната информация ще бъде ползвана само в обобщен вид.

При необходимост можете да се свържете с нас на телефони - 0894717377; 0876400660
Запишете номера на избрания отговор в съответното празно квадратче в дясното поле.

1. От колко години живеете в община Кресна? *Запишете броя на годините с цифри. Ако живее по-малко от 1 година, запишете НУЛА.*

Живея в общината от години

2. Как оценявате общото състояние на селището, в което живеете, в момента?

Отговори:

1. Много добро

2. Добро

3. Лошо

4. Много лошо

3. Според Вас, промени ли се общото състояние на Вашето селище през последните 2-3 години?

Отговори:

1. Подобри се много

2. Подобри се малко

3. Не се промени

4. Влоши се малко

5. Влоши се много

4. А как оценявате общото състояние на цялата община Кресна сега?

Отговори:

1. Много добро

2. Добро

3. Лошо

4. Много лошо

5. Според Вас, промени ли се общото състояние на община Кресна през последните 2-3 години?

Отговори: 1. Подобри се много 2. Подобри се малко 3. Не се промени
4. Влоши се малко 5. Влоши се много

6. Каква е оценката Ви за работата на сегашния кмет на община Кресна?

Отговори: 1. Добра 2. Средна 3. Слаба 4. Нямам мнение

7. А каква е оценката Ви за работата на общинските служби и на общинската администрация на община Кресна?

Отговори: 1. Добра 2. Средна 3. Слаба 4. Нямам мнение

8. Кои са трите най-големи проблема на община Кресна, които Ви тревожат най-много и трябва да се решат възможно най-бързо? Моля да ги подредите, като поставите на първо място най-важния проблем, после втория по важност и накрая третия. Запишете отговорите с думи.

На първо място, най-важен проблем _____

На второ място _____

На трето място _____

9. Каква е оценката Ви за работата на сегашното управление на общината по всеки един от следните проблеми:

Отговори: 1. Добра 2. Средна 3. Слаба 4. Нямам мнение

9.1. Създаването на добри условия за развитие на икономиката и на бизнеса	☐
9.2. Осигуряването на заетост и намаляване на безработицата	☐
9.3. Осигуряването на качествени здравни услуги	☐
9.4. Поддържането на училищата и осигуряване на качествени образователни услуги	☐

9.5. Защитата на жителите на общината от престъпления	☐
9.6. Подкрепа за бедните, безработните и социално слабите жители на общината	☐
9.7. Поддържането на пътищата и на транспорта в общината	☐
9.8. Поддържането на чистотата/ управлението на отпадъците в селищата на общината	☐
9.9. Осигуряване на добро качество на водата/водоснабдяването в общината	☐
9.10. Осигуряване на канализация за селищата в общината	☐
9.11. Осигуряването на екологични услуги/опазването на природата в общината	☐
9.12. Осигуряването на инфраструктурното развитие на общината	☐

10. През последните две години обръщали ли сте се към общината за някакви услуги (например издаване на някакъв документ) или с някакво запитване, с жалба или оплакване? Ако сте се обръщали, доколко сте доволен от обслужването в общината?

Отговори:

1. Да и съм много доволен от обслужването в общината
2. Да и съм общо взето доволен от обслужването
3. Да и съм общо взето недоволен от обслужването
4. Да и съм много недоволен от обслужването
5. Не съм се обръщал

11. Според Вашите впечатления, каква част от служителите в общината са квалифицирани и добре подготвени за работата, която вършат?

Отговори:

1. Всички са добре подготвени
2. Повечето са добре подготвени
3. Малка част са добре подготвени
4. Няма такива, които да са добре подготвени
5. Не знам, не мога да преценя

12. А какво е мнението Ви за бързината, с която става обслужването в различните служби на общината?

Отговори:

1. В повечето случаи е бързо
2. В повечето случаи е бавно
3. Различно е, веднъж бързо, друг път – бавно
4. Не знам, нямам впечатления

13. Има ли някакви услуги, които бихте искали да получавате от общината, но които тя не предлага сега? Ако има, какви са тези услуги?

Запишете с думи

14. Ще Ви прочета различни твърдения за начина, по който се управлява община Кресна. Според Вас, кои от тях са верни и кои не са верни?

Отговори:

1. Вярно е 2. Не е вярно 3. Не знам, не мога да преценя

14.1. Работата в общината е добре организирана	☐
14.2. Общината се управлява в интерес на всички нейни жители	☐
14.3. Има достатъчно информация за работата на общината	☐
14.4. Парите, които харчи общината, се разпределят разумно и с цел да се постигне най-добър резултат за нея	☐
14.5. Повечето жители са доволни от достъпа и качеството на общинските услуги	☐
14.6. Общината се управлява като се мисли за нейното бъдеще	☐
14.7. Когато се решава някакъв важен въпрос, хората, които управляват общината, се интересуват какво мислят нейните жители	☐

15. Според Вас, най-често от какви интереси се ръководят хората, които управляват общината, когато вземат решенията си?

Отговори:

1. От интересите на всички жители на общината
2. От интересите на партията си и на хората, които са гласували за тях
3. От своите лични интереси и от интересите на близки до тях хора
4. От други интереси (*запишете какви*) _____
5. Не знам, не мога да преценя

16. Интересувате ли се от начина, по който се управлява общината (например от това какви решения се вземат, какви договори се сключват, как и за какво се харчат парите от общинския бюджет и др.т.)?

Отговори:

1. Интересувам се много и обикновено получавам информация
2. Интересувам се много, но обикновено не получавам информация
3. Интересувам се малко, само при някакъв по-специален случай
4. Не се интересувам, това е работа на кмета

17. Според Вас, когато се взема някакво важно решение за община Кресна, нужно ли е хората, които я управляват, да се допитват до мнението на жителите?

Отговори:

1. Не е нужно, хората във властта са избрани, за да решават от името на всички
2. Нужно е да се допитват, но не до самите жители, а до техни организации (клубове, неправителствени организации и др.т.)
3. Нужно е да се допитват до самите жители (например като се организират срещи с тях, дискусии и др.т.)
4. Не знам, нямам мнение

18. Какво е отношението на общинската власт към Вашето селище в сравнение с отношението ѝ към останалите селища в община Кресна?

Отговори:

1. Еднакво с отношението към останалите
2. По-добро, обръща му се повече внимание
3. По-лошо, обръща му се по-малко
4. Не знам, нямам мнение

19. В начина, по който се управлява община Кресна, има ли неща, които Вие оценявате като големи проблеми, недостатъци и слабости, които трябва да бъдат непременно решени? Запишете с думи

20. А има ли в управлението на общината нещо, което да заслужава Вашата похвала и което трябва да бъде запазено и развивано?

Запишете с думи

21. Одобрявате ли запазването на самостоятелността на ВиК Кресна след Общото събрание на населението, проведено се през 2016г. и запазването на най-ниската цена на водата?

Отговори

1. Да
2. Не
3. Нямам мнение

22. Одобрявате ли провеждането на Общи събрания на населението като форма на пряка демокрация?

Отговори

